

Erzurum Mebusu Sabri Erduman'ın, Dilekçe Komisyonunun 1 . XI . 1952 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 4797 sayılı kararın Umu mi Heyette görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Komisyonu ra- poru (4/284)

24 . XI . 1952

Yüksek Başkanlığa

Dilekçe Komisyonunun 1 . XI . 1952 tarihli ve 45 sayılı Haftalık Karar Cetvelinde dercedil- miş bulunan Rasim Pasinlere ait 2 . VI . 1952 tarih ve 4797 sayılı kararın Kamutayda görüşülme- sini arz ve teklif eylerim.

Erzurum Milletvekili
S. Erduman

Dilekçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Dilekçe Komisyonu

Zat ve Kâğıtış. No. 11067-13931

Dilekçe Ko. No. 10298-12963

K. K. No. 4-284

9 . II . 1953

Yüksek Reisliğe

Rasim Pasinler adındaki bir vazife mâlûlü hakkında selef Dilekçe Komisyonunca ittihaz ve 1 . XI . 1952 gün ve 45 sayılı cetvelle neşre- dilen 2 . VI . 1952 tarih ve 4797 numaralı kara- ra karşı Erzurum Mebusu Sabri Erduman tara- fından müddeti içinde itiraz edilmesi üzerine bu bapdaki evrak komisyonumuzca incelendi.

Adı geçen Rasim Pasinler'in 1947 yılında Te- kel İdaresinin Paşabahçe'deki İçki Fabrikası postacısı iken gözlerinden mâlûl kalarak rüyet hassasını tamamen zayi ettiğini Sıhhat Kurulun- ca verilen raporla tevsik etmesi üzerine kendisi birinci dereceden mâlûlen emekliye sevk edilmiş- tir.

Tekel Genel Müdürlüğünün 1947 yılı Bütçe- siyle ücret hadlerinin değiştirilmesi sırasında mumaiyleh Rasim Pasinler'in faal iken almak- ta olduğu 85 lira ücret 125 liraya ve 12.II.1947 tarihinde de (150) liraya çıkarılmış ve 2921 sa-

yılı Tekel Genel Müdürlüğü Tekâüt Sandığı Kanunu da, emekli aylığının son hizmet aylığı üzerinden bağlanması lâzımgüleceği yolunda çok açık ve kesin hükümleri ihtiva etmekte bulun- muştur.

5434 sayılı Kanunun meriyeti tarihinden sonra bu kanunun 133 ncü maddesiyle kaldırıl- mış olan mezkûr 2921 numaralı Kanunun husu- si bir kanun olması ve zikredilen 5434 sayılı Kanundan evvel ne sarıh ne de zimni hiçbir tâ- dil veya ilgaya mâruz kalmamış bulunması ha- sebiyle dilekçeye ancak, mâlûliyeti ve emekliye sevkı tarihinde mer'i bulunan bu kanun hüküm- leri dairesinde emekli aylığı bağlanması lâzım ve zaruri iken, o tarihte kendisi hakkında tatbik kabiliyeti bulunmayan 4988 sayılı Kanuna tev- fikan dun bir miktar üzerinden maaş tahsis olun- duğu anlaşılmıştır.

Fakat bugün, mezkûr 2921 sayılı Kanundan,

bahsedilen ilga sebebiyle artık istifade imkânı kalmadığından dilekçi Rasim Pasinler; kendisine emekli maaşı bağlanmadan evvel aynı durumda olan Celâl Ekin adındaki diğer bir müstahdem hakkında kanunun bahsettiği salâhiyete müsteniden Muhasebat Divanınca ittihaz edilen bir karara dayanarak ve bu kararın şahsına da teşmili icap edeceğini iddia ederek, tekaüt maaşının tadilini istemiş ve bu bapta muamele, 5434 sayılı Kanunla, Emekli Sandığı Genel Müdürlüğüne devredilmiş olmasından dolayı mezkûr istek, bu sandığın Yönetim Kurulunca incelenmiş ve neticede; Divanı Muhasebat kararının şahsa raci olduğu beyaniyle, dilekçiye ait emekli aylığının tadiline mahal olmadığı merkezinde bir karar ittihaz olunmuştur.

Halbuki, Muhasebat Divanı Umumi Heyetince ittihaz edilen mezkûr karar, her bakımdan durumu, dilekçi Rasim Pasinler'in vaziyetine tamamen müşabih olan diğer bir mâlûle maaş ve tazminatının son hizmet aylığı üzerinden verilmesine mütedair olup mahiyeti itibariyle mümâsil işlerde de tatbik kabiyetini haiz bulunmakta ve nitekim ahiren bu karar münasebetiyle dilekçiye müteallik olmak üzere Divan Başkanlığından Emekli Sandığı Genel Müdürlüğüne yazılan 2 Kasım 1951 gün ve 2036/330964 sayılı yazıda da, mezkûr kararın kaideten emsalinde dahi mahibihittatbik addedilmesinin uygun olacağı beyan edilmiş bulunmaktadır.

Her ne kadar dilekçi tadil talebiyle Devlet Şûrasında bir dâva açmış ve mezkûr merci tarafından hâdise yalnız sözü geçen 4988 sayılı kanun zaviyesinden mütalâa edilerek 10.V.1949 tarihinde menfi bir karara bağlanmış ise de bu kararda dilekçinin yukarıda açıklanan durumu ve tâbi tutulması lâzımgelmiş olan kanun hükümleri bahis mevzuu ittihaz edilmemiş ve bu suretle meselenin asli bünyesine hiç temas olunmamış bulunması ve Büyük Millet Meclisine vâkı müracaat Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü muamelesine mâtuf olup Devlet Şûrasının zikri geçen kararını muhtevi ilâmda ise hasmı olarak Tekel Genel Müdürlüğü Tekait Sandığı gösterilmiş olması itibariyle mezkûr Şûra kararının, tarafları müttehîh olmıyan şimdiki işe teşmili caiz olamayacağından ortada bir muhkem kaziyenin mevcudiyeti de farz ve kabul edilemeyeceğine ve eli-

mizdeki bu işin idari dâva yoluyla tekrar kaza merciine intikal ettirilmesine usul hükümleri icabınca imkân olmadığına göre, komisyonumuz esas talebi tetkik etmekte hukukî bir mehzur görmemiş ve bu şekli, Teşkilâtı Esasiye Kanunumuzun 54 nci maddesi hükmüne de mügayir bulunmamıştır.

İtiraza uğrıyan karara gelince : Dilekçinin, Emekli Sandığı Yönetim Kurulunca verilen mezkûr menfi karardan sonra yine tadil talebiyle Büyük Millet Meclisine yaptığı salifüzükür müracaat üzerine selef komisyoneca, işin daha evvel kaza merciinden geçmiş olduğu ileri sürülerek vazifesizlik kararı ittihaz edilmesinde, yukarıda beyan edilen maddi ve kamuni sebeplere nazaran hakkaniyet ve mülâyemet görülememiştir.

Şu izah ve tahlile binaen, itiraza mevzu teşkil eden selef komisyon kararının kaldırılması ve iki gözünü vazife esnasında kaybeden ve emekli aylığından başka hiçbir gelir ve kazancı da bulunmıyan dilekçinin bir az daha terfihine medar olmak ve hassaten bidayeti tahsiste vukua getirilen yanlışlığı ıslâh etmek üzere bahis mevzuu Divanı Muhasebat kararının esas ve mesnetleri dairesinde emekli maaşının tadil edilmesi hakkaniyet ve adalet kaide ve prensiplerine eiden uygun düşeceği bahsedilen mahiyetteki divan kararlarının teezzi ettirilmemesi lâzım geleceği yolundaki teamülün de mahfuz tutulmasına saik olacağı cihetle, zikredilen tadilin dilekçiye ait emekli aylığı hakkında da mezkûr divan kararı ve emsali vechile yapılması hususunun yüksek tasviye sunulması ekseriyetle kararlaştırılmıştır.

Keyfiyeti işbu raporumuzla ve saygı ile arz ederiz.

Dilekçe Ko. Reisi ve
bu R. Sözcüsü
Maraş Mebusu
A. Aytemiz
Ankara
Ö. Bilen
Elâzığ
Hâmit Ali Yöney
Kars
M. Bahadır

Kâtip
Bilecik Mebusu
İ. Aşkın
Balıkesir
A. Fahri İşeri
Gümüşane
A. K. Varınca
Kastamonu
M. A. Mühtö

Konya
A. F. Ađaođlu
Malatya
A. Özbey

Malatya
N. Ocakcıođlu
Seyhan
Dr. Salim Serçe

Trabzon
Muhalifim
S. E. Alperen

Muhalefet : Hâdise kaza merciinden geç-
miş, karara bağlanmış olmasına göre itiraz
vârit değildir bu noktadan ekseriyet kararı-
na muhalifim.

Trabzon
S. E. Alperen

